

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, Enheten för
skatteförfarande och tullfrågor

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: charlotta.wesslau@regeringskansliet.se

Stockholm 9 januari 2026

Remiss: Hemställan från Skatteverket - Nya bestämmelser för att öka förutsägbarheten i beskattningen för multinationella koncerner (Fi2022/02138)

FAR har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter över finansdepartementets remiss *Hemställan från Skatteverket - Nya bestämmelser för att öka förutsägbarheten i beskattningen för multinationella koncerner (Fi2022/02138)*. FAR vill med anledning av detta anföra följande.

FAR:s ställningstagande

FAR anser att förslaget behöver bearbetas ytterligare.

Bakgrund och förslaget i korthet

De ändringar som nu föreslås i promemorian bygger på Organisationens för ekonomiskt samarbete och utveckling, OECD, och Europeiska unionens, EU, arbete för att motverka skattebaseroering och vinstflyttning. 2016 gav "Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors", G20, den Internationella valutafonden, IMF, och OECD i uppdrag att arbeta med att öka förutsägbarhet i beskattningen. Inom ramen för OECD utvecklades ICAP, ett samarbetsverktyg för att öka förutsägbarheten i beskattningen. ICAP ger multinationella koncerner information om hur stor risken är att de medverkande skattemyndigheterna gör en annan skatterättslig bedömning än den som koncernen själv gör. Med anledning av detta har frågan aktualiserats om Skatteverket ska erbjuda riskbedömning för dessa koncerner och därmed delta i ICAP eller något annat liknande internationellt samarbetsverktyg.

De ändringar som föreslås bygger till stora delar på ICAP och den "handbok" som tagits fram som beskriver de olika stegen i en riskbedömning, samverkan mellan skattemyndigheter och multinationella koncerner och resultatet av en riskbedömning.

För att Skatteverket ska kunna erbjuda riskbedömning av gränsöverskridande transaktioner och därmed delta i ICAP krävs det rättsligt stöd. I den nuvarande rättsordningen finns inget stöd för Skatteverket att kunna erbjuda multinationella koncerner sådan riskbedömning och därmed delta i ICAP eller andra liknande internationella samarbetsverktyg.

Ett centralt förslag i utredningen är att införa ett nytt kapitel i Skatteförfarandelagen (2011:1244), 42 b kap. SFL. De bestämmelser man anger bör införas är bestämmelser om vilka företag som kan bli aktuella för en riskbedömning, under vilka förutsättningar Skatteverket får göra en riskbedömning, vad som gäller vid samverkan, resultatet av en riskbedömning samt vad som gäller för omprövning och överklagande av ett beslut om riskbedömning.

FAR:s synpunkter

3.4 Samverkan vid riskbedömning av gränsöverskridande transaktioner

FAR välkomnar förslaget att införa regler som syftar till att öka förutsägbarheten i beskattningen av multinationella koncerner. Det är positivt att lagstiftaren tar initiativ för att skapa större klarhet och förutsägbarhet för såväl företagen som beskattningsmyndigheterna. Samtidigt kan konstateras att förslagen behöver genomarbetas ytterligare innan någon implementering bör bli aktuell.

FAR vill även belysa formuleringen i förslaget avseende situationer då moderföretaget eller det ställföreträdande moderföretaget inte samarbetar. I nuvarande lydelse föreslås att Skatteverket får avsluta riskbedömningen, dels om sökanden inte samarbetar, dels om Skatteverket bedömer att det inte finns tillräckliga uppgifter i ärendet, utan att ge sökanden närmare motivering. FAR anser att detta är problematiskt. För att upprätthålla rättssäkerhet och ge sökanden en skälig möjlighet att rätta brister bör Skatteverket vid beslut om avslut ange skälen skriftligt och samtidigt ge sökanden en möjlighet att komplettera eller rätta upp upplysningar inom angiven tid eller att lämna in en ny ansökan med fullständigt underlag.

FAR vill betona att riskbedömningen är snarlik ett förhandsbesked. Vid förhandsbesked hålls däremot en kommunikation med sökanden. Sökanden får vid förhandsbesked information om varför Skatterättsnämnden väljer att inte bedöma en situation, vilket ger sökanden en chans att komplettera underlaget under handläggningen. I det nu presenterade förslaget är det problematiskt att Skatteverket har möjlighet att neka, utan något krav på dokumentation om bakgrunden till att ärendet läggs ned. Det innebär att moderföretaget eller det ställföreträdande moderföretaget inte får någon chans att komplettera med ytterligare underlag i det fall Skatteverket inte anser att det finns tillräckligt med underlag.

Avslutningsvis anser FAR att bestämmelsen som ger Skatteverket möjlighet att avsluta en riskbedömning utan att ange skäl bör omprövas. FAR föreslår att reglerna ändras så att Skatteverket dokumenterar skälen för avslut skriftligt och ger sökanden en rimlig möjlighet att åtgärda bristerna (till exempel genom att komplettera inom en angiven tidsfrist). En sådan ändring skulle bättre stödja rättssäkerheten och målet om ökad förutsägbarhet.

3.8 Omprövning och överklagande

Av förslaget framgår vidare att ett beslut att inte inleda en riskbedömning av gränsöverskridande transaktioner eller ett beslut om resultatet av en sådan riskbedömning inte får omprövas eller överklagas. Argumenten bygger på att deltagandet i riskbedömningen är frivilligt och grundas på

samverkan mellan skattemyndigheter och den multinationella koncernen. Det framgår att resultatet av riskbedömningen ger koncernen ett verktyg i sin riskhantering och förutsägbarhet i beskattningen, men innebär inte något beslut om beskattning och inte heller ett verktyg för Skatteverket att kontrollera koncernen. Med anledning av detta framgår av förslaget att det inte är rimligt att en koncern ska kunna begära omprövning av en riskbedömning eller överklaga en del av en riskbedömning.

FAR anser att det är orimligt att inte tillåta omprövning eller överklagande av beslut som rör riskbedömningar. Med tanke på att Skatteverket kan neka att inleda eller fortsätta en riskbedömning utan att kommunicera skälen för detta beslut till bolaget, är det av yttersta vikt att koncernen ges möjlighet att överklaga såväl ett sådant beslut som resultatet av en riskbedömning. Argumentet att förfarandet inte utgör ett kontrollverktyg för Skatteverket framstår som svagt. Resultatet av en riskbedömning mynnar trots allt ut i ett ställningstagande om hög eller låg risk för vidare granskning, vilket i sig är en form av kontroll. FAR anser att detta är ett sätt för Skatteverket att kontrollera koncernen. Detta synsätt förstärks av Skatteverkets egen argumentation i förslaget, där det framgår att effekten för myndigheten är att kontrollresurser i stället kommer att allokeras till riskbedömningar, vilket leder till en effektivare resursanvändning. Denna formulering indikerar att riskbedömningarna ersätter traditionella kontroller, vilket i praktiken innebär att Skatteverket kontrollerar koncernerna.

I förslaget hänvisas till bestämmelserna i Skatteförfarandelagen (SFL) om omprövning och överklagande, särskilt 67 kap. 2 § som ger rätt för den beslutet gäller att överklaga beslut i en fråga som har betydelse för beskattningen eller något annat förhållande mellan enskild och det allmänna. Vidare nämns 67 kap. 5 § SFL, där vissa beslut undantas från överklagande. FAR anser att beslut att inte inleda en riskbedömning inte bör undantas från överklagande, då det direkt påverkar koncernens rättssäkerhet och möjligheter till insyn. Likaså bör resultatet av en riskbedömning kunna överklagas, eftersom det i praktiken utgör ett ställningstagande med betydelse för beskattningen och därmed påverkar koncernens skattesituation. Att neka överklagande riskerar att inskränka den rättsliga prövningen och därmed försvaga rättssäkerheten för de berörda företagen. FAR anser därför att möjligheten till omprövning och överklagande är en nödvändig garanti för en rättvis och transparent hantering av riskbedömningar.

3.9 Informationsutbyte

Det faktum att en bestämmelse om informationsutbyte med andra länders skattemyndigheter avseende dessa riskbedömningar ingår, förstärker ytterligare bilden av att det rör sig om en form av kontroll. Samtidigt anges i förslaget att resultatet inte får användas för kontrolländamål, och att Skatteverkets kontrollinsatser förväntas kunna minska som en följd av riskbedömningarna. Detta framstår som motsägelsefullt: om riskbedömningarna i praktiken påverkar prioriteringen av kontroller, används resultaten redan för kontrolländamål. Informationsutbyte med utländska skattemyndigheter är dessutom ofta en integrerad del av kontrollverksamheten. Om Skatteverket inte avser att använda riskbedömningarnas resultat i kontrollsyfte bör förslaget klargöra ändamålet med informationsutbytet och vilka begränsningar som gäller för användning av uppgifterna.

I syfte att skapa en robusthet kring informationsanvändandet vill FAR därför framhålla att den information som lämnas inom ramen för riskbedömningen bör beaktas vid bedömningen av befrielsegrunderna för skattetillägg, för det fall Skatteverket fattar beslut avseende samma fråga under senare beskattningsår. Det är av största vikt att denna information inte senare används som grund för att påföra skattetillägg eller andra sanktioner mot koncernen.

Övriga frågor

I förslaget anges att riskbedömningen inte på något sätt är rättsligt bindande och att den inte ger företagen någon garanti för hur skattefrågor kommer att bedömas. Mot denna bakgrund ifrågasätter FAR nyttan av att införa ett sådant instrument: företag som söker rättslig klarhet kan i dagsläget begära förhandsbesked i Sverige, vilka är bindande för såväl företag som myndighet. Det framstår därför som mindre motiverat att skapa ett parallellt, icke-bindande förfarande utan en tydlig förklaring av dess mervärde eller hur det ska förhålla sig till förhandsbeskedsystemet. FAR anser att förslaget bör klargöra varför ett icke-bindande riskbedömningsinstrument behövs och om eller hur resultaten kan omvandlas till ett bindande ställningstagande (till exempel genom möjlighet att därefter begära förhandsbesked).

FAR anser att det bör klargöras hur en genomförd riskbedömning förhåller sig till möjligheten att senare begära förhandsbesked hos Skatterättsnämnden. Förhandsbesked är rättsligt bindande och avser i regel framtida transaktioner eller redovisningsperioder. De kan meddelas om frågan är av betydelse för sökanden eller för en enhetlig rättstillämpning, rör en rättslig bedömning (inte värdering eller bevisfrågor) och är olöst i den meningen att svaret inte klart framgår av lag eller praxis. Eftersom riskbedömningarna enligt förslaget inte är rättsligt bindande, bör det uttryckligen framgå att en riskbedömning inte får utgöra hinder för en senare ansökan om förhandsbesked. Uppgifter lämnade i samband med riskbedömningen ska dessutom kunna användas av sökanden i ett efterföljande förhandsbesked utan att detta begränsar möjligheten att få ett bindande ställningstagande.

FAR

Michael Johansson
Ordförande i FAR:s remissgrupp - Skatt